

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 321/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

55/2009. (III. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) budapesti panaszos 2008. november 11-én előterjesztett **panaszára indult eljárásban** a 2009. március 4-én megtartott zárt ülése alapján **született állásfoglalását**

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor**, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93/A §-ának (6) bekezdése szerint állásfoglalását megküldi az országos rendőr-főkapitánynak.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos írásban előterjesztett kérelmében sérelmezte, hogy 2008. november 8-án a délutáni órákban Budapesten vele szemben rendőri intézkedést – igazoltatást – foganatosítottak a rendőri szervek.

A panaszos az intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat adta elő:

Az intézkedő 14929. jelvényszámú rendőr, tisztelgés, napszaknak megfelelő köszönés, név, rendfokozat, beosztás, intézkedés oka elmulasztásával felhívta panaszost, hogy kapcsolja ki a fényképezőgépét és kérte személyi igazolványát. Az adatait RK. lapon rögzítették, majd a régi személyi igazolvány mellől hiányolták a lakcímkártyát.

A panaszos adatait mások által is hallhatóan rádióan ellenőrizték. A panaszos eközben az egyik intézkedő rendőrt figyelmeztette az öltözködési szabályzat betartására, mert az azonosító számát a lábán viselte.

A panaszos a szabad mozgáshoz való jogának, valamint személyes adatai védelméhez fűződő jogának durva megsértését sérelmezte, és kifejezetten kérte, hogy az

igazoltatásról szóló RK. lap beszerzésére tegye meg a Testület a legsürgősebb intézkedést, mielőtt azt megsemmisítik.

II.

A panasszal kapcsolatban a Testület a rendőrségtől tájékozódott az ellenőrzés céljáról, körülményeiről és bekérte az igazoltatás során készült RK lap másolatát.

A rendelkezésre álló iratok alapján a Testület megállapította, hogy 2008. november 3-án 08 órától 2008. november 10-én 08 óráig Budapest rendőrfőkapitánya 110-62/2008. ált. számú egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el, figyelemmel arra, hogy a főváros területére több demonstráció megtartását jelentették be. Ennek során a rendezvényekkel érintett helyszíneken indokolt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése.

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése szerint a fokozott ellenőrzés elrendelése idején „A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása, előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény, vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen, vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket, vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.”

III.

- 1.) A Testület a panasz kivizsgálása során kifejti azon véleményét, hogy amennyiben panaszossal szemben az intézkedő rendőrök elmulasztották a tisztelgést, a napszaknak megfelelő köszönést, a név, rendfokozat, beosztás és az intézkedés okának közlését, az csupán szakszerűtlen intézkedést valósít meg, de nem jogszerűtlen. Ha a ez panaszos által leírtak szerint történt emiatt panaszos alkotmányos alapjogai nem sérültek.
- 2.) A panaszos szabad mozgáshoz való alkotmányos alapjoga szintén nem sérült az igazoltatás során, mert a rendőrség intézkedése jogszerű volt, így az ezzel kapcsolatos alapjog korlátozás is.
- 3.) A panaszos személyes adatai védelméhez fűződő alkotmányos alapjoga nem sérült, tekintettel a 62/2007 (XII. 23.) IRM. rendelet (a rendőrség szolgálati szabályzata) 38. § (1) bekezdés 3. mondatában foglaltakra:
„Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg – szükség szerint – a személyi adat- és lakcím-nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.”
Így alapjogának korlátozása jogszerű volt, alapjogsérelem ez esetben sem történt.
- 4.) A panaszos kifejezetten kérte, hogy a rendőri intézkedésről készült RK lapot a Testület – még a megsemmisítése előtt kérje be a rendőrségtől.

Megállapítható, hogy az intézkedés során a panaszost és társát a rendőrök fokozott ellenőrzés keretében igazoltatták. Az intézkedő rendőrök az RK. lapon azt is rögzítették, hogy a panaszos a rendőröket azonosító számuk viselése miatt inzultálta, továbbá megállapították, hogy panaszos egyértelműen szélső jobboldali beállítottságú, mert Árpád-sávós zászló, régi Magyarország térkép valamint régi jelképek voltak nála az igazoltatás időpontjában.

- a.) Jogszerűtlen, ha az igazoltatásra azért került sor, mert fokozott ellenőrzés elrendelése hatálya alatt a rendőröket „inzultálta” a panaszos, akkor további intézkedést kellett volna vele szemben kezdeményezni és nem csak a fokozott ellenőrzésre hivatkozni.
- b.) Elfogadhatatlan, hogy a rendőr olyan következtetéseket vonjon le különböző tárgyak, jelképek külső megjelenései formájából, amely mások világnézetének önkényes megállapítására és besorolására alkalmas.
Megjegyzendő, hogy az RK. lapon felsorolt tárgyak nem tartoznak a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (büntetőtörvénykönyv) 269/B § (1) bekezdése alatt találhatóan felsorolt tiltott önkényuralmi jelképek sorába.

Ahogy az a 2009. február 12-ei rendőrségi értékelő és feladatszabó értekezleten elhangzott a rendőrök dolga nem az elsődlegesen, amikor intézkednek, hogy elemezzenek, társadalmi, politikai háttérrel, szociológiai, történelmi összefüggésekről morfondírozzanak, hanem az, hogy intézkedjenek.

Azzal, hogy az RK lapot az intézkedő rendőr ilyen tartalommal töltötte meg, „Nevezett személyek egyértelműen szélső jobboldali nézeteket vallottak.(Árpád-sávós zászló, régi Magyarország térképe, régi jelképek voltak náluk.)...”, súlyos mértékben sérti panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 60. § (1) és (2) bekezdésében foglalt alapvető jogát, amely szerint a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságára.

Ez a jog magában foglalja a vallás, vagy más lelkiismereti meggyőződés szabad megválasztását, vagy elfogadását és azt a szabadságot, hogy vallását és meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján, vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen nyilvánosan, vagy magánkörben kinyilváníthassa, vagy kinyilvánítását mellőzve, gyakorolhassa, vagy taníthassa.

A lelkiismereti és vallásszabadság joga az Alkotmány szerint magában foglalja a világnézeti szabadság szabad megválasztását, vagy elfogadását is.

A lelkiismereti és vallásszabadság, mint alapvető emberi jog, egyéni és kollektív jogosultságok összességét jelenti, s e részjogok szorosan kapcsolódnak más alapjogokhoz, így az emberi méltóság jogához, a véleménynyilvánítás szabadságához, az egyesülési és gyülekezési joghoz.

Súlyos mértékben sérült továbbá a panaszosnak az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében foglalt alapvető joga, amely szerint a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra. A véleménynyilvánítás szabadsága első generációs

politikai szabadságjog, melynek kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között. A szabad véleménynyilvánításba bele tartozik az adott meggyőződés, vélemény kifejezésének jelképekben történő kinyilvánítása is. Mindaddig amíg akár a jelképekben kifejezett vélemény valamely külső korlátba, jogszabályi tilalomba nem ütközik vagy másnak alapjogát – így az emberi méltósághoz való jogát – nem sérti, addig a szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem korlátozható. A vizsgált ügyben, tehát a panaszos véleménynyilvánításhoz való alkotmányos alapjoga közvetett módon sérült, tekintettel arra, hogy a panaszos a szabad véleménynyilvánításhoz fűződő alapjogát jogszerűen gyakorolta.

A lelkiismereti és véleménynyilvánítási szabadság úgynevezett negatív jogok, mivel az államra elsődlegesen a be nem avatkozás kötelezettségét róják. E be nem avatkozás körébe tartozik annak a megkövetelése is, hogy a hatalom semmiféle (jog)következményt ne kapcsoljon e jogok gyakorlásához, és ennek a lehetőségét valamint látszatát is kerülje el, mivel önmagában az is a szabadságjog megengedhetetlen korlátozását jelenti, ha a polgárok nem lehetnek biztosak abban, hogy joggyakorlásuknak nem lesznek hátrányos követelményei.

Amikor a rendőrök az RK lapon rögzítették a panaszos által használt jelképeket, és az ezekből a panaszos politikai meggyőződésére vonatkozó következtetésüket – amellett, hogy tápot adnak annak a feltételezésnek miszerint az intézkedésnek köze volt a panaszos vélelmezett politikai meggyőződéséhez – a hatalomnak ezt a fent körvonalazott be nem avatkozási kötelezettségét sértették meg, amelyet a politikai vélemény és a világnézeti meggyőződés tekintetében adatvédelmi szempontból is kifejez a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény.

E törvény 2. §-ának 2. a) pontja ugyanis a különleges adatok között sorolja fel a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre vonatkozó adatokat. Az ún. szenzitív adatok kezelésére vonatkozó rendelkezések értelmében különleges adat akkor kezelhető, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy a 2. § 2. a) pontjában foglalt adatok esetében, az nemzetközi egyezményen alapul, vagy Alkotmányban biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűnmegelőzés vagy a bűnüldözés érdekében törvény elrendeli; továbbá egyéb esetekben azt törvény elrendeli.

Tekintettel arra, hogy a vizsgált esetben a fenti feltételek nem valósultak meg, ezért a Testület álláspontja szerint a rendőrök jogszerűtlenül rögzítették a panaszos politikai hovatartozására vonatkozó adatokat.

IV.

A Testület a fenti megállapítások figyelembe vételével úgy alakította ki állásfoglalást, hogy a rendőri intézkedés panaszos alapjogának súlyos sérelmét okozta, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint állásfoglalást megküldi az országos rendőr főkapitánynak

Budapest, 2009. március 4.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Palasztestület